

Zaaknr. : 10217
Kenmerk : 77928

Vaststelling Projectplan Waterwet voor het project "Aanpassen kunstwerken t.b.v. vismigratie 2019-2021"

Doel van de notitie: Besluitvorming door het algemeen bestuur over het Projectplan "Aanpassen kunstwerken t.b.v. vismigratie 2019-2021" ten behoeve van de bezwaarprocedure.

Samenvatting:

Het waterschap is voornemens om 2 gemalen, 6 stuwen en 1 terugslagklep vispasseerbaar te maken. Hiervoor is een projectplan opgesteld, omdat ingevolge artikel 5.4, eerste lid van de Waterwet de aanleg of wijziging van waterstaatswerken door of vanwege de beheerder geschiedt overeenkomstig een daartoe door hem vast te stellen projectplan.

In de huidige situatie vormen de gemalen, stuwen en terugslagklep een barrière voor vismigratie. Door de bestaande beheersobjecten vispasseerbaar te maken, wordt invulling gegeven aan de afspraken uit het Waterbeheerplan 2016-2021 en aan het KRW-programma. Het wegnemen van vismigratieknelpunten op de vismigratieroutes draagt bij aan het verbeteren van de ecologische waterkwaliteit, doordat er meer uitwisseling van vissoorten kan plaatsvinden. Hiermee wordt de veerkracht van de populatie vergroot en kan een betere KRW-score worden bereikt.

In dit geval wordt de "korte" vaststellingsprocedure gevolgd, wat betekent dat het projectplan niet ter inzage wordt gelegd en direct door het Algemeen Bestuur kan worden vastgesteld. Er is gekozen voor deze vaststellingsprocedure omdat de kans op zienswijzen minimaal wordt geacht. Alle gronden zijn in eigendom bij het waterschap of bij de verschillende gemeenten en de voorgenomen werkzaamheden raken geen particuliere/private eigendommen. De betreffende gemeenten en Rijkswaterstaat hebben aangegeven geen bezwaren te hebben tegen het aanleggen van de vispassages. Met deze vaststellingsprocedure hebben belanghebbenden na vaststelling van het Projectplan de mogelijkheid om (gedurende 6 weken na bekendmaking) bezwaar te maken tegen het Projectplan.

Advies: Het algemeen bestuur stemt in met de vaststelling van het projectplan, waarna voor belanghebbenden de mogelijkheid voor het indienen van een bezwaar openstaat.

Bespreking in:	Vergaderdatum:
☐ Programmaoverleg	
☐ Overlegvergadering	
☒ Dagelijks Bestuur	17 maart 2020
☐ Georganiseerd Overleg	
☒ Besluitvormend AB	25 maart 2020

☒ Bijlage(n) bij het besluit Projectplan	76988
☐ Achtergronddocument(en)	

Aanleiding/context

In het beheergebied van waterschap Brabantse Delta bestaan verschillende knelpunten voor vismigratie door barrières die in de loop der tijd zijn neergezet. Deze barrières/kunstwerken hebben doorgaans een waterhuishoudkundige functie, om het waterpeil te kunnen reguleren, zoals stuwen en gemalen.

Onderhavig project richt zich op het vispasseerbaar maken van 9 barrières op aangewezen vismigratieroutes, waaronder 6 stuwen, 2 gemalen en 1 terugslagklep. De gemalen worden in beide richtingen vispasseer gemaakt, zodat uitwisseling met het buitenwater mogelijk wordt gemaakt.

Het wegnemen van de vismigratieknelpunten draagt bij aan het verbeteren van de ecologische waterkwaliteit, doordat er meer uitwisseling van vissoorten kan plaatsvinden. Hiermee wordt de veerkracht van de vispopulatie vergroot en kan een betere KRW-score worden bereikt.

Voor de aanpassingen aan de gemalen, stuwen en de terugslagklep dient een projectplanprocedure te worden doorlopen om de vergunbaarheid van de maatregelen te toetsen en te verantwoorden. De gemalen liggen op de grens van twee beheerders waardoor in het ontwerptraject nauw is opgetrokken met Rijkswaterstaat. Het projectplan wordt ter vaststelling voorgelegd aan het AB.

Beoogd effect

Omdat het opheffen van de knelpunten achterbleef bij de afspraken uit het Waterbeheerplan 2016-2021 en het KRW-programma is dit versnellingsproject opgestart. Het Projectplan maakt het mogelijk dat de benodigde aanpassingen aan de bestaande kunstwerken kunnen worden uitgevoerd. Met de vaststelling van het Projectplan verloopt het project volgens planning om het werk tijdig aan te kunnen besteden.

Met het oplossen van deze knelpunten:

- wordt de opgave vanuit het Waterbeheerplan 2016-2021 en vanuit de KRW versneld;
- wordt het KRW-waterlichaam Rietkreek-Langewater in zijn geheel optrekbaar;
- komt er ook een mogelijkheid voor soorten uit het buitenwater (Schelde-Rijnkanaal) om het KRW-waterlichaam Rietkreek-Langewater op te trekken;
- worden van het KRW-waterlichaam Beneden-Donge alle migratieknelpunten opgelost die nog niet in andere projecten integraal zijn/worden aangepakt;
- wordt de uitwisseling tussen de oostelijke en westelijke watergang in het KRW-waterlichaam Tonnekreek-complex mogelijk. De laatste barrière in het Tonnekreek-complex (het gemaal Tonnekreek) zal worden meegenomen in de versterkingsopgave van de primaire waterkering;
- wordt maximaal gebruik gemaakt van beschikbare subsidies;
- wordt invulling gegeven aan het Bestuursakkoord 2019-2023, waarin onder meer het belang van biodiversiteit, waterfauna en dierenwelzijn wordt onderstreept en wordt ingezet op het optimaliseren en effectueren van de opgaven uit de Kaderrichtlijn Water.

Argumenten

Buitengewone vispassages in ons beheergebied!

Gemalen De Pals en Zoutesluis zijn de eerste gemalen die tweezijdig vispasseerbaar worden gemaakt binnen ons beheergebied. De kennis en ervaring die we hierbij op gaan doen, is waardevol voor de objecten die de volgende planperiode (2022-2027) op de planning staan. Daarnaast heeft dit voornemen een positief effect op ons imago.

Binnen het werk worden innovatieve vismigratie-oplossingen gerealiseerd die niet eerder zijn toegepast in ons beheergebied of elders in Nederland. Zo wordt één van de gemalen voorzien van een innovatief bellenscherm om de inlaat van vis te bevorderen en wordt in het buitengebied een vissluis op zonne-energie geïnstalleerd zodat er geen stroomvoorziening hoeft te worden aangelegd. In de Donge is gekozen voor een nieuw type prefab vispassage (Smart Vislift, <https://www.youtube.com/watch?v=16psOW6pKOW>) die ook de waterkwaliteit kan monitoren, actueel inzicht kan geven in de vissen die de stuw passeren en zichzelf kan reinigen (spoelfunctie). Het afgelopen jaar hebben de waterschappen Rivierenland en Scheldestromen al positieve ervaringen opgedaan met dit type en wij willen in de praktijk testen of deze oplossing ook in ons beheergebied een meerwaarde kan betekenen. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat binnen de afschrijvingstermijn van deze vispassage een beekherstelproject tot ontwikkeling komt op de betreffende locatie in de Donge, waardoor de prefab oplossing elders in ons beheergebied een nieuwe bestemming kan krijgen.

Waterkwaliteit en biodiversiteit

Het wegnemen van vismigratieknelpunten draagt bij aan het verbeteren van de (ecologische) waterkwaliteit, doordat er meer uitwisseling van vissoorten kan plaatsvinden. Hiermee wordt de veerkracht van de populaties vergroot en kan een betere KRW-score worden bereikt.

Kantttekeningen en risico's

Contractvorm

Het project wordt in de vorm van een *Engineering & Construct* contract op de markt gezet, waardoor de aannemer nog enige ontwerpvrijheid heeft na gunning. In het projectplan zijn de belangrijkste randvoorwaarden en afmetingen meegegeven om de benodigde aanpassingen te kunnen doorvoeren. Het waterschap zal ervoor zorgdragen dat de benodigde aanpassingen middels een "factsheet wijziging beheerregister" verwerkt worden in het beheerregister.

Vergunningen

Ten behoeve van de vergunningen die in de ontwerpfase kunnen worden aangevraagd, zijn inmiddels vooroverleggen met de diverse gemeenten gevoerd en hieruit zijn vooralsnog geen risico's en/of knelpunten gebleken. Wel heeft de aannemer nog enige ontwerpvrijheid en daarom kunnen een aantal (uitvoerings)vergunningen nog niet worden aangevraagd.

Financiële dekking

Voor het project is in 2019 reeds een uitvoeringskrediet verstrekt.

Uitvoering

Na de vaststelling van het Projectplan door het AB, bestaat voor belanghebbenden gedurende 6 weken de mogelijkheid om een bezwaar in te dienen. Na deze periode wordt het Projectplan onherroepelijk.

Beoogd wordt om in juli 2020 een aannemer te selecteren en vervolgens het werk uit te voeren zodat het volledige project voor september 2021 wordt opgeleverd.

Communicatie

Tijdens de ontwerpfase zijn gesprekken gevoerd met de diverse gemeenten en hieruit zijn geen bezwaren naar voren gekomen. De vaststelling van het Projectplan wordt via de gebruikelijke kanalen gecommuniceerd. Aangrenzende grondeigenaren worden schriftelijk op de hoogte gebracht van de publicatie van het Projectplan en de eventuele mogelijkheden voor bezwaar.

Relatie met beleidsvelden

- Winnend Samenwerken in Brabant

Geen

- Bijdrage aan doelen voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Project draagt bij in de instandhouding van duurzame vispopulaties doordat gebieden met elkaar worden verbonden en het leefgebied wordt uitgebreid.

De Vislift wordt geleverd door een lokale ondernemer uit Rijen.